

Bert Keizer

Je hebt bij euthanasie helemaal geen wilsverklaring nodig

Schriftelijk

Een van de vele dingen die mensen niet goed begrijpen, is de schriftelijke wilsverklaring bij euthanasie. Vanuit de kringen waarbinnen je enige helderheid van geest verhoopt op dit punt werd er onlangs een aanzienlijke hoeveelheid dichte mist de gemeenschap in geblazen.

Eerst de feiten dan de meningen. Feit: de wilsverklaring is onnodig zolang de man of vrouw in kwestie op samenhangende wijze kan zeggen: ik wil dood. Nog een feit: de wilsverklaring is zinloos als je dat niet meer kunt. Mijn mening: de wilsverklaring is een nutteloze exercitie. Dat deze verklaring zo'n grote rol is gaan spelen, komt allereerst doordat de wetgever beweert dat de schriftelijke verklaring in de plaats kan treden van het mondelinge verzoek. De NVVE heeft daarop de status van de verklaring zodanig opgeblazen dat vrijwel alle leden denken dat de invulling een waardebom is die je te zijner tijd kunt verzilveren. De NVVE zegt terecht dat ze haar leden erop wijst dat dat niet zo is. Maar als ze wil dat de leden dit ook werkelijk doorkrijgen, dan moet ze daar ook meteen ophouden met het hele wilsverklarings-circus.

Het Regionaal Tuchtcollege in Den Haag leverde ook een aardige bijdrage in deze context. Collega X werd berispt om twee redenen: zij beëindigde het leven van een demente vrouw zonder aan deze vrouw te zeggen wat haar overkwam. De tweede grond voor de berisping was dat de wilsverklaring niet deugde. Maar door deze tuchtrechtelijke bewering hangt nu de suggestie in de lucht dat er ook een versie van de wilsverklaring denkbaar is die wél tot

een straffeloos uitgevoerde euthanasie kan leiden bij een wils-onbekwame demente patiënt. Hetgeen, volgens datzelfde college, niet het geval is.

En toen haalde huisarts Matthijs van Wijmen de voorpagina van Trouw met zijn ontdekking dat minstens de helft van de wilsverklaringen 'te oud' is. De krant schrijft: 'Euthanasie - Wie denkt zijn wilsverklaring op orde te hebben kan bedrogen uitkomen: de helft van deze verklaringen is verouderd.' Waaruit de idiote suggestie oprijst dat je euthanasie met een 'verse' wilsverklaring makkelijk te regelen is. Het is zo idioot omdat je bij euthanasie helemaal geen wilsverklaring nodig hebt.

Nou weet ik wel dat er een rituele dimensie zit in het opstellen van zo'n verklaring. Het gaat (ook) om een symbolische belijdenis van koelbloedigheid in het zicht van de dood. Zo hoorde ik laatst iemand in alle ernst zeggen: 'Eigenlijk durf ik het niet allemaal zo duidelijk op te schrijven, want dan roep je het over je af, denk je niet?' Dat is een vorm van bijgeloof waar ik erg in meekan, maar als volwassenen onder elkaar zou ik willen zeggen: kunnen we alsjeblieft ophouden over de wilsverklaring? Voor mij mogen alle soorten tot vliegtuigjes gevouwen het raam uit: de duidelijke verse, de onduidelijke ouwe, de onduidelijke verse en natuurlijk ook de duidelijke ouwe. Weg ermee. Zeg het maar gewoon. ■